

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 4(1) hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckim kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja niezwraca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków. Tel. Nr. 190

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnośnieniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckim. Reklamacje

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowym „Głosu Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskiej 1. Od miesiąca wiersz drobniem pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy od wiersza 30 h. za pierwszy raz, każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz — Nekrologi 12. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokółowski, w Poznaniu Haumann, w Wiedniu Hassenstein & Vogler, M. Opelt, M. Dukas, H. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schierl, R. Mosse, Friedl, w Berlinie P. E. Cee, w Lipsku J. Leopold, w Paryżu do Raczkawki 14 Cils de Trevisà, Jahn P. Jonas & Cie.

Nr. 16.

Kraków dnia 12. stycznia 1907 r.

ROK XIV.

OD WYDAWNICTWA.

Powróciliśmy znowu do dwurazowego wydawania dziennika. Odtąd „Głos Narodu“ będzie wychodził o 12-ej w południe i o 6-ej wieczorem. Główny numer pojawiać się będzie w południe. Na powyższe zmiany zwracamy uwagę naszych Czytelników.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków 11 stycznia

— Komisja drogowo kanałowa Rady miasta uchwaliła pod przewodnictwem prezydenta dra. Leo, wczoraj program robót na rok bieżący.

— Z życia młodzieży. W Akademickiem kole „Życie“ odbędzie się w niedzielę dn. 13 b. m. o godz. 11-tej w sali XLIII. (Collegium novum I p.) odczyt E. Breitera p. t.: „Książka Piatomkin“ T. Micińskiego. (Ze studyów nad tragedją.) Poprzednio odczytane będą wyjątki z dramatu. Wstęp dla gości 20 hal. Dla członków wstęp wolny za okazaniem legitymacji, które wydaje się w godzinach dyżurnych.

— Z teatru miejskiego. „Aszantka“ Perzyńskiego, przeznaczona na najbliższą premierę, czerpie temat ze stosunków wielkomiejskich i porusza w sposób nader śmiały zjawisko, zaobserwowane w organizmie mętów społecznych. Świat, postawiony przed oczami widza, kosmopolityczny w swej treści, wykazuje jednak koloryt wybitnie warszawski. Autor sztuki urodzony i przebywający w Warszawie, zna życie jej w najtajniejszych rysach i jest dzisiaj jednym z najwybitniejszych satyryków, jeżeli nie najwybitniejszym — tej stolicy, tak skomplikowanej w cechach psychiczno-zbiorowych. „Nowele warszawskie“ Perzyńskiego, zawarte w tomie p. t.: „To, co nie przemija“ uznane już dzisiaj za dokument życia Warszawy. Autor „Aszantki“ przybywa na pierwsze przedstawienie swej sztuki do Krakowa. Równocześnie z „Aszantką“ odbywają się próby ze sztuk Fredry: „Jestem zabójcą!“ i „Dożywocie“, częściowo w nowej obsadzie.

— Koncert. Przypominamy, że koncert Paulliny Szalitówny odbędzie się w sali Starego teatru dn. 21 stycznia b. r.

— „Wieczorki wokalne“ zapowiadają się bardzo dobrze. Piękny cel pociągnął szerokie koło pań, które gorliwie zajmuje się zorganizowaniem zabawy. Wieczorki odbędą się w dniach 17 24 31 stycznia i 7 lutego w mniejszej sali Starego Teatru. Komitet stanowią następujące panie: Leopoldowa Carowa, Michałowa Chylińska, Janowa Federowiczowa, Zofia Hoesickowa, Juliuszowa Leowa, Leonowa Mendelsburgowa, Kazimierzowa Smolarska. Biletów do nabycia znajdują się u pań komitetowych a w dzień wieczorków przy wejściu od godziny 4-tej do 9-tej. Komitet uprasza Panie o skromne toalety.

— Bagno w Krakowie. Niedawno pisaliśmy o niebezpieczeństwie życia u nas z powodu spa-

dających „lawin śniegu“ na głowy przechodniów, obecnie uzalają się nam mieszkańcy na bagno, jakie powstało z roztopów, śmieci i szłaków lodu, które pokrywa wszystkie prawie znaczej sze ulice... Teraz w Krakowie nie... chodzi się, lecz brodzi.

— Policja aresztowała na dworcu kolejowym 57 lat liczącą Marię Szczerłową, wdowę trudniącą się namawianiem do emigracji. Szczerłowa właśnie przeprowadzała de Mysławic trzech emigrantów, bez legitymacji będących w wieku popisowym. Aresztowana przyznała się, że już od lat trudni się tym procederem i pobiera od każdego emigranta po 12 koron, rzekomo jako zadatek na kartę okrętową.

—ooOoo—

Kronika lwowska (kor. wł.) Koncert nadwornego śpiewaka E. Schneidera odbędzie się dnia 16 bm w sali Filharmonii. W program tego koncertu wchodzi cykl z oper wagnerowskich Lohengrin, Meistersaenger, Walkira.

Sekcja finansowa Rady miejskiej uchwaliła przedwczoraj na nadzwyczajnym posiedzeniu zakupić dla miejskiej galerii obrazów Stanisława Wyspiańskiego pt. „Notatki z podróży po Francji“. Jest to zbiór szkiców i rysunków ołówkowych i akwarelowych, które wykonał artysta w czasie podróży swojej, podjętej dla poratowania zdrowia do Francji w roku 1905. Obejmuje ona widoki gór, okolic nadmorskich, krajobrazy itp. — Uchwała zapadła na wniosek p. wiceprezydenta Rutowskiego. Sekcja postanowiła ofiarować za ten zbiór cenę 1000 koron. Wiceprezydent Rutowski odniósł się telegraficznie do rodziny artysty z propozycją zakupu.

Wskutek prośby Tow. politechnicznego we Lwowie magistrat uchwalił wczoraj zaproponować Radzie m. udzielenie mu subwencji w kwocie 10000 koron w dwu ratach rocznych, a to w roku bieżącym i przyszłym.

Wystawa przyrodnicza lekarska, zapowiadana z okazji zjazdu polskich lekarzy i przyrodników, pomieszczoną będzie na placu powstawowym w pałacu sztuki. Ponieważ budynek ten jest mocno zniszczony, uchwalił magistrat na prawie go kosztem 1,100 koron oraz dać dach nowo wy kosztem 1000 koron.

Przedtrybunałem orzekającym stanął wczoraj robotnik Edward Sawicki, oskarżony o to, że będąc przez kilka miesięcy zatrudnionym w hucie szkła w Żółkwi, wobec tamtejszych robotników wygłaszał rozmaite socjalistyczne i pseudo socjalistyczne teorie, wyrażał się obelżywie o duchowieństwie i zakonach, o władzach podatkowych itd. Po przeprowadzeniu rozprawy wydał trybunał wyrok uwalniający.

Sledztwo wstępne przeciwko Stanisławowi Arturowi (2 im.) Kulmatyckiemu, słuch. filozofii z Krakowa, o zbrodnię oszustwa zostało zastawione ponieważ się okazało, że winnym zarzucenych mu czynów jest jego imiennik Jan Kulmatycki.

W zbiegu ulic Czarnieckiego i Łyczakowskiej najechał przedwczoraj w południe na Józefa Bera, mieszkającego przy ulicy Janowskiej 1. 45 dorożkarz jednokonny nr. 118 i przewróciwszy go na ziemię zranił lekko w głowę.

Z powodu przedstawienia sztuki „My“ wystąpił z pretensjami do p. Hellera i rządu

wład. Dziedzic wspólnik adw. Alfreda Buresza. P. Dziedzic zaskarżył p. Hellera ewentualnie rząd o zwrot o k. zapłaconych za miejsca. Skargę swą motywuje p. Dziedzic, podobno tem, że p. Heller zawinił ustępując przed demonstrantami, a rząd, że nie umiał użyć wystarczających do stłumienia demonstracji środków.

Dozorca domu przy ulicy Karmelickiej 1. 8, postanowił się zemścić na swej gospodyni p. Karolinie Günsbergowej, za to, że ta wymówiła mu służbę. Sposób, w jaki spełnił swą zemstę, zdumiewa swoją wyrafinowaną złośliwością. Zesłał on potop na jej kamienicę w ten sposób, że w jednym z mieszkań złożonym z 7 pokoi, odkręcił w nocy kurek od wodociągu. W skutek tego woda zebrana w wielkiej ilości, zalała całe pomieszkowanie na wysokość, prawie metra i przesiąknawszy przez podłogę, zawilgościła sufity niższych pomieszczeń. Szkodę jaką wyrządził mściwy stróż swej gospodyni obliczają na 400 k. Oddano go do aresztów policyjnych.

— Zmiany w stanie posiadania (Ciąg dalszy.)

Przez inne umowy parcelę gruntową 1. 1754/4 przy ul. Rajskiej wydzieloną z realności lwh. 2516. wartości 43 0 koron nabyła i przyłączyła do lwh. 1733 (plac przy ulicy) Gmina miast. Krakowa odstępując w zamian Janowi Brzozowskiemu za dopłatą 4.183 koron parcelę gruntową 1. 1756/2 przy ul. Rajskiej, wartości 188-80 koron, wydzieloną z lwh. 1733 (plac przy ulicy), którą nowo nabywca przyłączył do swej realności lwh. 2516. Parcelę budowlaną 1. 1084/6 oraz parcelę gruntową 1. 670/32 i 2449/3 wyłączone z realności lwh. 11 55 przy ul. Wielopole nabyła drogą darowizny jako nowe ciało hipoteczne pod liczbą hipoteczną 2540 gmina m. Krakowa od Stanisława Rutowskiego, Jana Mullera Dra Tadeusza Fedorowicza Zygmunta Jaworskiego i Edwarda Smiechowskiego.

Przez śmierć właściciela: 1/50 część realności przy ul. Krakowskiej l.k. 96/97 tudzież 1/50 część realności przy ul. Krakowskiej l. k. 98 w spadku po bl. p. Scheindl Schonblumowej otrzymali Chaja Wolf Feiwel Jetli i Regina Rajca Leo Schonblumowie w zysce w równych częściach t. j. 1/200 części D m dwupiętrowy przy ul. Berka Joselewicza l. k. 115 wartości 26208 koron w spadku po bl. p. Resi wel Rosalii Holzerowej otrzymała Tessla Holzerowa. Dom jednopiętrowy przy ul. Warszawskiej l.k. 138 wartości 20.400 koron w spadku po św. p. Marji Franciszce Siedliskiej otrzymała Tekla Laureta Lubowidzka. Jedną czwartą część realności przy ul. Rybaki l.k. 34 wartości 2339.10 koron tudzież jedną czwartą część realności przy ul. Bernardyńskiej l.k. 39 wartości 2869.65 koron w spadku po ś.p. Elżbiecie z Zielińskich Trakslówowej otrzymali Kazimierz i Zygmunt Zielińscy oraz Ludwika z Zielińskich Płaskowska a mianowicie pierwszy 1/20 dwaj inni po 1/20 części.

—ooOoo—

Telegramy.

Z Rady państwa.

Wiedeń. W Izbie posłów przedłożył minister rolnictwa zamknięcie rachunków państwowego funduszu melioracyjnego za r. 1905.

Minister skarbu przedłożył projekt ustawy, mocą której ministerstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, upoważnione zostało do niezawierania z ministerstwem krajów korony węgierskiej żadnego traktatu do datkowego o monetach i walucie, i w sprawie dalszego wybijania monety niklowej. Nadto ministerstwo skarbu przedłożyło projekt ustawy co do dalszego wybijania monety niklowej.

Pos. Brejter interpeluje ministra kolei w sprawie stosunków awansu robotników magazynowych przy kolei państwowej we Lwowie; do ministra skarbu w sprawie stosunków w fabryce tytoniu w Winnikach; do ministra obrony krajowej w sprawie zatrzymania szeregowca pułku piechoty Romaniszyna poza trzeci rok w służbie czynnej.

Nastąpiły dalsze obrady nad ustawą o ochronie wyborczej, grupa I, paragr. 1—14.

Prezydent hr. Vetter donosi, że p. Ferjanecz z powodu słabości nie może uzasadniać swego votum mniejszości i wnioszek ten dla tego cofa.

Sprawozdawca mniejszości Malik nie jest obecny na sali wobec czego traci głos.

Jako sprawozdawcy mniejszości, przemawiają pos. Choc i Vogler w sprawie nadużycia władzy urzędowej, a pos. Hruby w sprawie trwania skutków kary.

Minister sprawiedliwości Klein oświadcza się przeciw wnioskowi pp. Voglera i Choca, wskazując, że istniejące ustawodawstwo, daje już dostateczną ochronę przeciw nadużyciu władzy urzędowej. Minister oświadcza się także przeciw wnioskowi p. Hrubego, natomiast poleca do przyjęcia wnioski mniejszości Erba, który ustanawia trwanie skutków kary na 6 lat.

Wiedeń. W Izbie posłów przemawiał pos. Sobotka za wnioskiem mniejszości Choca i Voglera.

Pos. Noske polemizował z chrześcijańskospołecznymi, podnosząc, że właśnie ich agitacja wyborcza czyni konieczną ustawę.

Pos. Adler oświadcza, że socjalni-demokraci powitaliby z radością ustawę, gdyby chroniła gospodarzo słabszych, lecz rzecz ma się właśnie przeciwnie. Co się tyczy paragrafu kaznodziejskiego, to wobec potężnej organizacji duchowieństwa w Austrii, wszelkie ustawowe postanowienie byłoby bezskutecznym.

Z Izby panów.

Wiedeń. Izba panów przyjęła jednogłośnie wniosek o polecenie prezydium, aby wyraziło imieniem Izby życzenie arcyks. Rainera z okazji 80 rocznicy urodzin. Posiedzenie przerwano, na życzenie objawione z kilku stron do godz. 4 popołudniu.

Wiedeń. Na posiedzeniu komisji konstytucyjnej przyjęto ustawę o przeprowadzeniu aktów generalnych w Algeciras. Przewodniczącym komisji dra Grabmayra wybrano referentem tej sprawy dla Izby.

Rozmowa z Sienkiewiczem.

—ooOoo—

Znany publicysta francuski Henryk de Noussane, który prowadził ankietę w sprawie przesładowania dzieci polskich pod zaborem pruskim, bawił także w Krakowie i miał dłuższą rozmowę z Sienkiewiczem, którą poniżej powtarzamy:

Mam szczęście znać osobiście Sienkiewicza. Przechadzając się po Krakowie, tem starodawnym cudownym mieście, zatrzymałem się przed pomnikiem Mickiewicza, poety patryoty, który około roku 1830 budził ducha polskiego z uśpienia. Żył w Paryżu i stał się w zupełności jednym z naszych. Jednocześnie, nie wiem czemu, wyobraziłem sobie Sienkiewicza, wysokiego, szczupłego, bladego, chętnego do rozmowy, skonnego do entuzjazmu romantycznego. Wyobrażałem go sobie jeszcze takim, gdy szliśmy w oznaczonej godzinie na spotkanie wielkiego pisarza, podczas gdy mój przewodnik, uczone i niezmiernie uprzejmy rektor uniwersytetu profesor Morawski, tłumaczył mi jakim jest znaczenie Sienkiewicza dla wszystkich trzech zaborów Polski. W nim odnowił się dawny geniusz języka i rasy; on stał się dla narodu pozbawionego wolności, a której umrzeć nie chce, sławą narodową, która przez swoje promieniowanie na cały świat mówi głośno o istnieniu niespożytej duszy polskiej. Gdy mi profesor Morawski przypomniał najważniejsze dzieła wielkiego pisarza, zau-

Medal dla arcyks. Rainera.

Wiedeń. Na rozkaz cesarza sporządzonym został medal, z okazji 80 letniej rocznicy urodzin arcyks. Rainera, który wykonał prof. Rudolf Marschal. Odeisk brązowy medalu, wykonany w naturalnej wielkości wręczono dzisiaj przed południem jubilatowi z rozkazu cesarza. Odlew medalu ma po jednej stronie głowę arcyksięcia oraz napis „11 stycznia 1827—1907 r.“, po drugiej stronie wyryta jest własnoręczna dykacja cesarza, sporządzona wiernie według kopisu, opiewająca: „Memu kochanemu stryjowi arcyks. Rainerowi w 80 rocznicę urodzin, w wiernej wdzięczności Franciszek Józef“. Oprócz odlewu sporządzono, na rozkaz cesarza, małą liczbę wybitych medali, które rozdano członkom domu cesarskiego, osobom wskazanym przez arcyks. Rainera, oraz najwyższym dygnitarzom dworskim.

Czterech robotników zasypanych.

Esseg. W miejscowości Bukovar, zostało czterech robotników, pracujących około kopalni piwnicy zasypanych ziemią.

Zabójstwo naczelnika żandarmskiego w Łodzi.

Warszawa. O zabójstwie podpułkownika żandarmerji donoszą tu z Łodzi następujące szczegóły: Wczoraj o godzinie 10 min. 15 zrana, z mieszkania swego przy ul. południowej Nr. 24 wyszedł pod zwykłą eskortą 3 żołnierzy starszy pomocnik naczelnika żandarmów na powiaty łódzki i łaski, podpułkownik Zatkan-Andrejew. Gdy Andrejew z żołnierzami dochodził do rogu wschodniej i południowej, otoczyło go kilkunastu ludzi i zaczęli strzelać z rewolwerów. An drejew padł trupem na miejscu, 2 żołnierze zaś odnieśli ciężkie rany, jeden cięższe. Sprawcy zamachu, korzystając z zamieszania, rozbiegli się w różne strony. Zaraz po wypadku nadbiegł od dział wojska i dał kilka salw w różne strony. Skutki tych salw były fatalne: Na ulicy Południowej raniono śmiertelnie przechodnia Franciszka Danielaka, którego w stanie beznadziejnym Pogotowie odwiozło do szpitala Poznańskich. Na rogu Piotrkowskiej i Południowej stał raniony w szyję subjekt ze składu jedwabiu Rafał Goldberg, którego policja zabrała do II cyrkułu, a potem pod silną eskortą odwiozła do szpitala św. Aleksandra. Na ul. Wschodniej padł trupem jakiś nieznan robotnik. Na ul. Południowej skutkiem przestraszenia dostała ataku sercowego jakaś młoda kobieta i umarła na miejscu. Prócz tego leż poranionych jest 5 osób. Gdy pierwsze kule zaświstały, przechodnie popadali na ulicę w błoto, ratując się od strzałów. Ruch na ul. Piotrkowskiej i sąsiednich przerwano, sklepy zamknięto.

Aresztowania w Warszawie.

Warszawa. Nocy wczorajszej silny oddział wojska i policji otoczył hutę szklaną Kijewskie go i Szolzego w Targówku i dokonał ścisłej rewizji w fabryce i u robotników. Jak pisze „Warsz. Dniew.“, idąc za wskazówkami dwóch agentów, byłych robotników fabryki „Labor“, a zarazem b. członków praskiej organizacji bojowej, aresztowano robotników, których odstawiono pod silnym konwojem na Pawiak. Przy rewi-

zji znaleziono 18 karabinków mauzerowskich, przeszło 20 brauningów, mnóstwo proklamacji i wydawnictw nielegalnych, oraz przy jednym z robotników listę podobno całej „bojówki“ praskiej. Nie wskazując ściśle miejsca, „Warsz. Dniew.“ zaznacza, iż nocy wczorajszej ajenci „ochrony“ aresztowali 50 członków organizacji bojowej partji socjalno-demokratycznej, których większość należy do klasy robotniczej. Ogółem w ostatnim tygodniu aresztowano około 10 „bojowców“.

Siedm wyroków śmierci.

Warszawa. Sąd wojenny wydał dzisiaj 7 wyroków śmierci.

Walka z bandytami w Warszawie.

Warszawa. Od kilku dni około stacji towarowej kolei Warsz. Wied. operowała szajka bandytów, która dziś ograbiła tam z gotówki kilka osób. Gdy banda ta, po dokonaniu rabunku, weszła do piwiarni na rogu Grzybowskiej i Wroniej, aby podzielić się łupem, na skutek wskazówki jednego z poszkodowanych, policjant posterunkowy wszedł do piwiarni, aby ująć bandytów i ugodzony kilku kulami z brauningów, padł trupem na miejscu. Żołnierze, towarzyszący policjantowi, odpowiedzieli strzałami i ze swej strony położyli trupem jednego z bandytów, gdy reszta zaczęła uciekać w strasznym popłochu, jaki wywołały strzały.

Od strony cyrkułu wszakże biegnął już rewizory na czele sporego patrolu, a nie zważając na gęste strzały, dawane przez bandytów, ujął z nich dwu z bronią w rękę, a trzech uciekło. Jak się okazało ujętymi bandytami są dawni rzemieślnicy, nazwiskiem Pawłowski i Górski, obaj ludzie młodzi.

Katastrofa kolejowa.

Briańsk. (Pet. aj. tel.) Pociąg, który stąd w nocy wyjechał, spadł z nasypu kolejowego. Liczba ofiar nie jest znana, lecz będzie w każdym razie wielką.

Następca Pawłowa.

Petersburg. Obowiązki głównego prokuratora wojennego po zabitym jenerale Pawłowie powierzono jenerałowi Greimowi.

Rewolucjonisci rosyjscy.

Petersburg. W pewnych kołach rządowych utrzymuje się uporczywie pogłoska, że w ostatnich dniach grudnia. r. z. odbył się w Lucernie kongres rosyjskich terrorystów, na którym znaczną większością uchwalono po 19 lutego dokonać cały szereg zamachów na wybitne osobistości rządu rosyjskiego. Zamordowanie hr. Ignatiewa, gen. Lantowa i gen. Pawłowa, rozpoczęto tę serję zamachów.

Mianowanie Rennekampfa.

Petersburg. Jenerał Rennekampf mianowany został komendantem 3 korpusu armii.

Odkrycie zabytków.

Paryż. W pałacu papieży w Avignonie odkrył burmistrz, w pokoju zamieszkiwanym niegdyś przez pap. Klemensa VI, pod tynkiem piękne freski z 14 wieku. Prace około odkrycia ma lowideł prowadzone będą pod kierownictwem rzeczoznawców.

Lwów. „Kuryer Lwowski“ donosi, że w San Remo zmarł Józef Bornstein, b. redaktor „Dnia“, przeżywszy lat 40.

ważyłem, że dla mnie „Quo vadis“, powieść bardzo sławna ma mniej godności i siły niż „Krzyżacy“. Poważny rektor odpowiedział mi:

— W obu dziełach jest jedna i ta sama wiara. W jednym jest to cudowne przebudzenie się chrześcijaństwa, ograniczonego do działania biernego tj. poświęcenia! buduje się dopiero moralność indywidualna. W drugim serce ludzkości już się otworzyło; „dobra nowina“ uczyniła swoje. Od akcyi jednostek przechodzimy do akcyi cywilizacyjnej grup. Rywalizacja ras, poglądów, interesów sprowadziła nieskończony szereg wojen, z których Europa przeznaczona do roli cywilizacyjnej światowej, wyjdzie silnie skonsolidowana w sobie.

— Niestety, panie rektorze, ile rys jest jeszcze w tej skonsolidowanej całości.

— One są potrzebne dla uzasadnienia nowych połączeń, aż do doskonałego związku wszystkich, aż do ostatecznego tryumfu harmonii chrześcijańskiej.

Weszliśmy wreszcie do hotelu, w którym Sienkiewicz zamieszkał w przejeździe z Zakopanego... Cóż za różnica między mojem o nim wyobrażeniem, a rzeczywistością!.. Stają wobec mężczyzny raczej niskiego o cerze zdrowej o obejściu łagodnym i spokojnym bynajmniej nie romantycznego, a jednak mimo wszystko jestem oczarowany serdecznym przyjęciem, szczerością oczu patrzących bystro z za szkieł. Siedzieliśmy naprzeciw siebie. Sienkiewicz zapytuje mnie co widziałem i słyszałem w Polsce pod berłem

pruskim. Gdy skończyłem odpowiedział mi, mówiąc po francusku powoli ale bardzo poprawnie.

— Wiem o tem wszystkim a jednak chciałem z ust pana słyszeć świadectwo o męczeństwie naszych braci w Poznańskim; chciałem słyszeć opis ucisku i barbarzyństwa w języku, który dla nas jest językiem wolności i postępu.

— Cokolwiek bądź się stanie, przerywa rektor, Prusy muszą ustąpić. Jest to kwestya czasu, ale fala słowiańska zalewa je niepowstrzymanie. Położone między światami niemieckim i słowiańskim i korzystając z nich obu, które ustawicznie zaczęły i uciskały muszą kiedyś odpuścić wszystko zło wyrządzone obu tym światom. Supremacya Prus sprzeciwia się prawom natury i powinowactwa ras. Nie jest niemożliwym, że przyjdzie epoka, w której Europa utworzy Stany Zjednoczone. Wówczas Prusy z konieczności będą musiały się wrócić do roli małego państewka, które przez intrygi i gwałty mogło wzrastać kosztem bliskich tak długo, dopóki sumienie Europy nie miało siły, które jednak w dniu zbudzenia się tego sumienia stanie się ciężarem i niebezpieczeństwem znośnym zbyt długo.

Prusy są już zwyciężone z własnej winy, mówi Sienkiewicz, a zwłaszcza przez zbrodnie popełnione w Wielkopolsce. Nigdy bezkarnie nie można gwałcić ludzkiego sumienia, i przypomniałem to w liście otwartym do Wilhelma II.

(Ciąg dalszy nastąpi.)